

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

110. Vtrum Cardinales peccent mortaliter, cum pluribus ferculis in
Conclauis vescuntur? Ec explanatur hoc verbum Debent, quid importet. Ex
p. 12. tr. 2. res. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

voluntatem præcipientis esse obligare ad mortale, quod non constat in casu nostro de quo loquimur. Ideo tu cogita.

RESOL. CX.

Virum Cardinales peccent mortaliter cum pluribus ferculis in Conclavi vescantur? Et explanatur hoc verbum Debeant, quid importet? Et part. 12. tr. 2. Ref. 17.

§. 1. **S**uppono in Bulla Pij IV. sic haberi, *Cardinales autem primo ipso die quo Conclave ingressi fuerint, tam in prandio, quam in cæna uno solo ferculo unius speciei tantum eoque moderato, & aliis iuxta constitutionem præfati Clementis VI. qualificato contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius cella, vel de alterius ferculo vescatur.* Ita ibi. Hoc supposito posset aliquis affirmatiuam sententiam docere; nam licet Pius IV. vbi supra, videatur vti blandis illis verbis, *contenti sint*, tamen statim subdit, *& esse debeant.* Quod verbum, vt in terminis obseruat scientia, & dignitate Eminentissimus Dominus meus Cardinalis Lugo de *Sacram. Euchar. disp. 14. sect. 7.* exprimit grauem obligationem. Idem docet frater eius germanus Franciscus Lugo de *Sacram. lib. 4. c. 6. §. 8. n. 61.* Et verbum, *debeo*, etiam Amicus in *Curs. Theol. tom. 5. disp. 5. sect. 8. nu. 20.* & Badell. in *Theol. moral. tom. 1. lib. 5. disp. 21. n. 1.* inter verba præceptiua apponunt.

2. Sed licet superius dicta nimium virgere videantur; ego tamen negatiuæ sententiæ adhaereo: existimo enim verba Pij IV. de quibus est quæstio continere consilium, & exhortationem; cum enim potuerit Pontifex vti grauioribus verbis imperium explicantibus v. g. *Inbemus, Præcipimus*, &c. tamen ab huiusmodi præcipiendi rigore temperauit, & mollibus verbis vsus est. Ergo signum est verè non imposuisse præceptum, quod patet ex obseruantia subsequenti, non abrogatiua legis, sed interpretatiua, & declaratiua eius verborum. Vnde vt *superius diximus* obseruantia subsequens declarat legem, & illustrandum est, *leg. si de interpretatione ff. de legibus & capite cum contingit de transact. & docet & Mastrillus Decis. 52. numero 14. Parisius conf. 36. num. 8. Carena. de S. Officio part. 5. titul. 1. numer. 7. 2. & alij* Imo stando in rigore iuris, nego Eminentissimo Domino meo Cardinali Lugo, Vasquezio, Sanchez, & Castro Palao verbum, *debeo*, importare semper præceptum, & contra supradictos adducam ex eadem Societate Patrem Tamburinum opuscul. de *commun. capite 1. §. 6. numer. 52.* vbi sic ait, *Quamuis aliqui doceant per illud verbum, debet, importari in legibus necessitatem præcepti mortalis; tamen alij qui negant, & solum per illud concedunt importari debitum conuenientie, & honestatis.* Ita ille probabiliter quidem, cui adde etiam Lezanam. *tomo 5. part. 2. in Mari magno Seruitarum §. 13. numer. 42.* & Barbosa in *distinctione 77. numer. 9.* quod probatur ex *Can. ad eius dist. 5.* in quo dicitur, *Mulier nisi purgationis dies transeat, viro suo admisceri non debet*, vbi non nisi consilium, seu debitum eiusdem conuenientie, & honestatis, & non præcepti significatur, vt ipsemet Sanchez libro 9. de *matrimon. disp. 21. numero 11.* Rursus ex *dist. 1. cap. vestimenta*, vbi Pontifex de vestibus Ecclesiasticis sic dicit, *Que neque ab alijs debent contingi, aut ferri nisi à Sacris hominibus. Quem textum expendens Suarez de Euchar. dist. 81. sect. 8. §. tertium exemplum*, sic habet, *Que verba, aut præceptum non continent, quia illud verbum; non debent*

non videntur in rigore significare obligationem; sed decentiam quandam, aut non intelliguntur, &c. Et in Sacris quidem litteris per idem verbum, *debet*, conuenientiam, decentiamque notari solemne est. Matth. cap. 3. *Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me.* Ioan. 13. *Et vos debetis aliter alterius lauare pedes.* Tobias 10. *Te non debuimus dimittere ire à nobis.* Et similia passim. Et deinde Præpositus 1. 2. *D. Thom. qua. 95. disp. 3. dub. 2. num. 15.* Vasquez, & Sanchez, quos citat Caltrus Palao *tom. 1. tract. 3. disp. 1. punct. 9. num. 2.* asserunt verbum oportet, non inducere obligationem ad mortale: ergo nec inducere dicendum est verbum *debeo*, quænam enim differentia est inter *me oportere facere & me debere hoc facere.*

3. Itaque dicendum est DD. Cardinales non peccare mortaliter, si dum existunt in Conclavi vescantur pluribus ferculis, non obstantibus verbis Bullæ Pij IV. tanquam non continentibus præceptum, sed exhortationem, Et dicta verba ita etiam consuetudo subsequens intellexit, declarauit, & interpretata est.

RESOL. CXI.

An Eminentissimi Cardinales in Feria sexta Parasceues possint deuenire ad scrutinium, non audito Officio fieri solito in illa die, non obstante §. Similiter, Bulla Greg. XV?

Et firmatur, quod in Feria sexta Parasceues nemini licitum est sacrificare ob prohibitionem factam ab Innocentio I. Et deducitur, an officium fieri solitum à Sacerdote, extracto Sacramento è sepulchro, sit vere Sacrificium, & Missa dici possit?

Et an populus Christianus teneatur illud officium audire, si in die Parasceues incidat dies festus de præcepto? Et discutitur, an consumptio Sacerdotis pertineat ad essentiam Sacrificij Missæ, vel sit tantum pars illius integralis?

Et tandem queritur, an Cardinales inciderent in excommunicationem, si alijs diebus omitterent solitum Missam & procedant ad scrutinium: Ex part. 12. tr. 2. Refol. 18.

§. 1. **I**n dicto §. sic habetur, *Similiter ne electio protractatur, statim, & ordinamus, sub simili excommunicationis pena eo ipso incurrenda scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita ut etiam perficiatur, mane scilicet post solitam missam, &c.* Deinde firmandum est, quod Feria sexta Parasceues omnes Doctores testantur; nemini licitum esse sacrificare ob prohibitionem factam ab Innocentio I. *Epistol. 1. ad Decem. capite 4.* & refertur *cap. Sabbato de consecr. dist. 13.* Rationem congruentiæ reddit D. Thomas *quaest. 83. artic. 2. ad 2.* quia eo die Ecclesia recolit realem Christi Passionem, & mortem. Non igitur expedit mysticam, & incrementum mortem exhibere. Vnde male opinati sunt aliqui, quos tacito nomine asserit Emanuel Sà *verb. Missa numer. 57.* asserentes in illa die posse Missam dici, contra quos inuehitur Eminentissimus Cardinalis Lugo de *Euchar. disp. 20. sect. 1. num. 15.* & Dicaillus de *Sacram. 10. tr. 5. disp. 4. dub. 2. n. 30.*

2. His positis resolutio præsentis difficultatis pendet ex illa quæstione, An Officium fieri solitum à Sacerdote extracto Sacramento è Sepulchro, sit verè Sacrificium, & Missa dici possit? Et prima opinio affirmat. Ita docet Ledesma 1. *part. 4. quæstione 23. artic. 4.* citans Albertum Magnum in *4. disputat. 10. artic. 24.* & videtur asserere Scotus in eodem *4. ref. Ric. dist. 13. quæst. 2.* Gabriel. *ibidem quæst. 1. & D. Augustin. lib. 20.*

Suprà hoc verb. *Debeant*. Iam in §. seq. huius Ref. inter principium, & medium, à vers. Imo stando. & in tom. 2. tr. 1. Refol. 14. signanter in fine §. Et quidem, & in tom. 3. tract. 6. Ref. 129. §. Ad ref. ponitionem. cursum ad lin. 6. & in tom. 6. tr. 1. ex doctrina Ref. 8. prope finem §. 1. a vers. *equi-pollentia vero*, & in tom. 7. tr. 1. Ref. 106. §. *scd.* cursum, & recitatio ad lin. 7. & in tom. 5. tr. 5. ex Ref. 119. §. *Sed diffice*. à lin. 5. * Superius in Ref. quæ hic est sup. 96. §. His tamen ante mediū, vers. & ita, & in alijs multis eius nec. * Sup. hoc in Ref. 95. & vers. not. 1. huius Ref.